

KL
Weidekampsgade 10 Postboks 3370

2300 København S
DK, Danmark

Dato: 11. juni 2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: SUMLFI
Sagsnr.: 1804728
Dok. nr.: 631132

Generel vejledning om kommunernes ansvar for hjemmesygepleje til borgere med ophold på private behandlingsinstitutioner

KL har den 6. juni 2018 rettet telefonisk henvendelse til Sundheds- og Ældreministeriet og anmodet om en generel vejledning om omfanget af en kommunes ansvar for hjemmesygepleje til borgere, der på baggrund af bopælskommunens afgørelse opholder sig på private botilbud og behandlingsinstitutioner beliggende i kommunen.

KL har efterfølgende den 7. juni 2018 telefonisk oplyst, at baggrunden for henvendelsen er, at Styrelsen for Patientsikkerhed har meddelt straksforbud i forhold til medicinhåndtering til en privat behandlingsinstitution i Jammerbugt Kommune, hvilket har ført til tvivl i såvel Jammerbugt Kommune som i andre kommuner om, en kommune er ansvarlig for at stille hjemmesygepleje til rådighed for borgere med ophold på en privat behandlingsinstitution eller et privat botilbud. Eksempelvis til håndtering af medicin, som en borger er i behandling med.

KL oplyser, at kommunen, hvor et botilbud eller en behandlingsinstitution er beliggende typisk ikke vil være bekendt med, hvilke borgere, der opholder sig på institutionen, ligesom man ikke er bekendt med borgernes behov for sygeplejefaglig behandling.

Endelig har KL udtrykt tvivl om, hvorvidt en kommune har adgang til at føre tilsyn med eventuelle sygeplejeopgaver, som en behandlingsinstitution eller et botilbud varetager i forhold til de borgere, der bor på stedet.

Sundheds- og Ældreministeriet skal generelt oplyse, at kommunalbestyrelsen efter sundhedslovens § 138 er ansvarlig for, at der ydes vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvielse til personer med ophold i kommunen.

Nærmere regler om omfanget af og kravene til den kommunale hjemmesygepleje er fastsat i bekendtgørelse nr. 1602 af 21. december 2007 om hjemmesygepleje.

Hjemmesygepleje ydes til borgere i alle aldre med ophold i kommunen i tilfælde af akut eller kronisk sygdom, hvor sygeplejefaglig indsats er påkrævet.

En borger, der eksempelvis med hjemmel i serviceloven, opholder sig på et privat botilbud eller en privat behandlingsinstitution, opholder sig i denne sammenhæng i den kommune, hvor botilbuddet eller behandlingsinstitutionen er beliggende.

Ansvar for tildeling af hjemmesygepleje på baggrund af lægehenvi-
sning påhviler kommunalbestyrelsen og kan ikke overdrages til private leverandører.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at den kommunale hjemmesygepleje
tilrettelægges således, at de behov for hjemmesygepleje, der opstår i
lokalsamfundet, kan imødekommes, uanset at kommunen yder hjemmesygepleje ved
aftaler med private leverandører eller ved egne ansatte.

Det er således op til den enkelte kommune at beslutte, hvordan man i kommunen vil
organisere sig i forhold til håndtering af de borgere, der har behov for
sygeplejefaglige ydelser.

Kommunalbestyrelsen kan tilrettelægge hjemmesygeplejen ved selv eller i
samarbejde med andre kommuner at ansætte sygeplejersker, social- og
sundhedsassistenter og andet personale eller ved at indgå aftale med private
leverandører om varetagelse af opgaver i hjemmesygeplejen. Kommunalbestyrelsen
kan endvidere beslutte at tilrettelægge hjemmesygeplejen sådan, at kommune både
anvender egne ansatte og private leverandører ved udførelsen af opgaverne.

Det er i den forbindelse kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at opgaverne i
hjemmesygeplejen udføres af autoriserede sygeplejersker eller andre
personalegrupper med de nødvendige uddannelsesmæssige kvalifikationer.

Kommunalbestyrelsen har således det overordnede ansvar for varetagelse af
opgaverne i hjemmesygeplejen – også i tilfælde, hvor opgaverne varetages af private
leverandører.

Kommunalbestyrelsen vil derfor skulle føre tilsyn med, at borgerne får den ydelse de
har krav på i henhold til den beslutning om tildeling af hjemmesygepleje, som
kommunen måtte have truffet på baggrund af en henvisning til hjemmesygeplejen.

På bosteder, hvor der er fast tilknyttet en læge, er lægen ansvarlig for, at den
overordnede administrative ledelse har udarbejdet de nødvendige instrukser for en
fagligt forsvarlig tilrettelæggelse af håndteringen af lægemidler. Lægen har også
ansvaret for, at ledelsen sikrer, at medhjælpere, der håndterer lægemidler, er
instrueret og oplært heri, samt for at føre relevant tilsyn med medhjælperne.

På bosteder uden en fast tilknyttet læge, er det stedets overordnede administrative
ledelse, der skal sikre, at der er udarbejdet de nødvendige instrukser for en fagligt
forsvarlig tilrettelæggelse af håndteringen af lægemidler. Den administrative ledelse
skal også sikre, at medhjælperne er instrueret i, hvordan de skal reagere ved tvivl om
en lægemiddelordination, og hvilken lægemiddelhåndtering de som udgangspunkt
ikke kan varetage fagligt forsvarligt. Den administrative ledelse har ansvaret for, at
der er instrukser for medhjælpernes samarbejde med de ordinerende
læger/tandlæger, for brugen af FMK, håndteringen af håndkøbslægemidler og
kosttilskud, samt for at medhjælperne i relevant omfang journalfører håndteringen af
lægemidler i de lokale patientjournaler.

På bosteder, hvor medhjælperne ikke har en relevant sundhedsfaglig uddannelse,
skal lægen i forbindelse med ordination af et lægemiddel vurdere, om der er et behov
for instruktion af medhjælperne, fx instruktion i observation af patienten, eller om
patienten skal henvises til hjemmesygeplejen eller hospitalet.

I vejledning om ordination og håndtering af lægemidler (vejledning nr. 9079 af 12. februar 2015) er der et særligt afsnit om ordination om håndtering af lægemidler på bl.a. botilbud.

Sundheds- og Ældreministeriet skal i forlængelse heraf gøre opmærksom på, at det fremgår af sundhedslovens § 250, at opholdskommunen afholder udgifter til hjemmesygepleje efter sundhedslovens § 138.

Der er således ikke adgang for opholdskommunen til at søge refusion af udgifter til hjemmesygepleje, ved borgerens bopælskommune fx i tilfælde, hvor en borger fx med hjemmel i serviceloven opholder sig på et botilbud eller en behandlingsinstitution, der er beliggende i en anden kommune end bopælskommunen.

Endelig bemærkes, at kommuner der ønsker at øge opmærksomheden omkring medicin håndtering på botilbud eksempelvis vil kunne orientere sig i det uddannelsesmateriale om medicin håndtering, der er udarbejdet af Pharmakon som led i forbedringsmetodeprojektet "I sikre hænder". Materialet er bl.a. målrettet personale i botilbud uden sundhedsfaglig baggrund.

Materialet og erfaringer hermed er tilgængelig på følgende link:
<http://isikrehænder.dk/botilbud/>

Med venlig hilsen

Louise Filt